

ДОБРИ НЕМИРОВ

СКЪПОТО НАСЛЕДСТВО

chitanka.info

Някога сме били имотни хора, но аз не помня това. Знам само онова време, когато рогозката в къщи беше студена, та не можех бос да играя по нея. Баща ми работеше на парче в една обушарница и едвам ни изхранваше със своята малка надница.

Един ден той остана без работа. Зимно време беше. Всички работници се бяха настанили и никому не идеше на ум да отстъпи мястото си на баща ми. Няколко дни той ходи без работа и през това време ние търпеливо чакахме.

В най-студения ден през тази зима се случи с мене нещо, което, както виждате, и досега не съм забравил. До обед баща ми нямаше пари, а подир обед донесе в къщи само два гроша.

Какво можехме да направим с тия пари? Да купим за един грош хляб и за другия въглища, нито щяхме да се нахраним, нито да се стоплим. Майка ми реши да купи за всичките пари въглища, а за хляб — „бог да ни е на помощ“.

На мене ми се пада да ида при въглищаря дядо Ангел. Взех чувалчето и затърчах. Снегът пищеше под стъпките ми.

— Дядо Ангеле, дай ми за два гроша въглища.

Имаше голяма навалица, но аз се наместих първи, взех въглищата, които дядо Ангел отмери на кантара, метнах ги на гърба си и си тръгнах.

Като вървах и си подсвирквах, неочаквано усетих, че в едната си ръка стискам нещо. Отварям вкочанената си шепичка и виждам парите за въглищата. Аз съм забравил да ги дам на дядо Ангел, а и той, записан от навалищата, не се сетил да ми ги поиска. Сега? Да се върна ли да му ги дам? Обръщам се и направям няколко крачки, но се спирам изведнъж.

— Ах, че ний нямаме троха хляб в къщи! Не е ли по-добре с тия два гроша да купя два хляба?

Без да мисля много, отбивам се в хлебарницата, вземам два топли хляба, плащам и като ги стисвам под мишниците си, радостен и победоносен си отивам в къщи.

Навъсен и все тъй бледен, баща ми стоеше до прозореца, а майка ми загрижено изкърпваше една вехтошия.

Загледаха ме с голямо учудване.

— Ура! — викам аз радостен. — Ето ви въглища, ето ви и хляб.

Но като разказах как се сдобих с пари, баща ми и майка ми се спогледаха. Лицето на баща ми се изкриви от мъка, а майка ми още пониско наведе глава над вехтошията.

Никой нищо не каза. Аз се уплаших, без да знам защо.

Сложих чувалчето и хлябовете и зачаках, изправен смирено до вратата.

След като дълго мълчаха, баща ми мрачно погледна майка ми и каза:

— Видя ли накъде води моята безработица? Децата ми стават вече крадци!

Той сви устни, сякаш се мъчеше да спре поток от тежки думи, помисли малко и бързо излезе. Накъде отиде? Какво смяташе да прави! Но дълго не ни държа в неизвестност. Десетина минути след излизането той пак се върна при нас.

— Облечи се — каза ми той.

Аз смирено го послушах.

— Ела сега с мене. Ето ти два гроша. Ще идем при дядо ти Ангел да му дадеш парите. Аз не ща моите деца да стават крадци. Щом не си се върнал да му дадеш парите, направил си кражба. Един ден моята безработица ще се свърши и в къщи пак ще има хляб и въглища, но кражбата, когато човек свикне с нея, може да вкара човека в затвора, а и на бесилката...

Отидохме при дядо Ангел. Навалица вече нямаше. Добродушен и весел, той се ухили срещу баща ми.

— Какво те носи насам? — попита той.

— Идем да оправим една сметчица, Ангеле. Моето момче преди малко взело от тебе въглища, пък не ти дало парите.

Аз се свих от ужас. Очаквах лицето на дядо Ангел да стане свирепо, очите му да ме загледат зверски и плесниците да заиграят по главата ми.

Но той спря тих, спокоен поглед върху мене и дълго ме гледа, после се усмихна и рече:

— Имаш грешка, съседе. Момчето ми плати за въглищата.

— Не е платило — отвърна баща ми.

Дядо Ангел видя, че цял треперя. Той бавно отпусна ръка на рамото ми и пак рече:

— Плати ми. Два нови гроша ми даде.

— Виждам, Ангеле, че искаш да запазиш сина ми, но по-добре недей го пази.

Той подаде парите на дядо Ангел и добави:

— Вземи ги. Аз не искам синът ми да прави такива работи. Я го питай, знае ли отгдети взимаш въглища и с какво ги плащаш? Знае ли какво ще стане с тебе, ако и другите хора вземат въглища и не ги плащат?

Дядо Ангел весело се засмя, взе парите от баща ми и ми ги подаде.

— Вземи ги! Нека бъдат твои тези пари. Купи си с тях тетрадка и моливче?

„Как? — помислих аз. — Дядо Ангел, вместо да ме добие с бой, ми дава тези пари?“

— Купи си тетрадка — продължи той — и с моливчето искам да напишеш на нея тези думи: *„Щом си такъв честен човек, тате, децата ти крадци няма да станат!“*

Едва сега разбрах, че постъпката ми била много страшна, и заплаках. Не взех парите, а скрих ръка отзад и вече заревах с всичкия си глас. Дядо Ангел не отстъпи. Той отвори горното джобче на палтото ми и спусна там парите.

Баща ми и дядо Ангел се сбогуваха сърдечно и си тръгнахме.

Аз все още плачех, а баща ми мълчеше. Като избърсах лице с ръкав, погледнах го, да видя все тъй ли е гневен. Не! Неговото лице беше спокойно, само очите му бяха мокри... може би от студа...

Минаха години. Аз станах възрастен човек и бог ме надари с деца. Днес те покрай хубавите неща, които наследяват от мене, имат и

моята тетрадка... с думите на дядо Ангел. Най-скъпото им наследство.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.